

POSTANOWIENIE

Dnia 26 czerwca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Oktawian Nawrot (przewodniczący)

SSN Marek Dobrowolski

SSN Janusz Niczyporuk (sprawozdawca)

w sprawie z protestu T. O.

Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej, Prokurator Generalny
protest przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 26 czerwca 2025 r.,

pozostawić protest bez dalszego biegu.

UZASADNIENIE

T.O. (dalej: „wnoszący protest”) pismem z 16 czerwca 2025 r. wniósł do Sądu Najwyższego protest przeciwko wyborowi Prezydenta RP w wyborach zarządzonych na dzień 1 czerwca 2025 r. wyjaśniając, że protokole Obwodowej Komisji Wyborczej Nr [...] w P. (gm. [...]) wpisano wartość „0”, pomimo, że na podstawie zaświadczenia o prawie do głosowania osobiście głosował w tej komisji. Biorąc pod uwagę powyższe, wnoszący protest wniósł o stwierdzenie nieprawidłowości w protokole Obwodowej Komisji Wyborczej nr [...] w P., unieważnienie wyników wyborów w tej komisji oraz unieważnienie wyników wyborów na Prezydenta RP w całej Polsce.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Zgodnie z art. 129 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej wyborcy przysługuje prawo zgłoszenia do Sądu Najwyższego protestu przeciwko ważności wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej na zasadach określonych w ustawie.

Stosownie do art. 321 § 3 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy (tekst jedn. Dz.U. z 2025 r., poz. 365; dalej: „k.wyb.”), wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty. Przedmiotem zarzutów protestu może być 1) popełnienie przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, 2) naruszenie przepisów k.wyb. dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mające wpływ na wynik wyborów (art. 82 § 1 k.wyb.).

Natomiast, zgodnie z art. 322 § 1 k.wyb., Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest wniesiony przez osobę do tego nieuprawnioną lub niespełniającą warunków określonych w art. 321 k.wyb. Przepis ten odsyła do treści całego art. 321 k.wyb., a zatem do wszystkich jego jednostek redakcyjnych, czyli również do § 3 określającego podstawowe warunki, którym protest wyborczy powinien odpowiadać (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 16 czerwca 2015 r., III SW 59/15). Podstawą do uznania protestu wyborczego za niedopuszczalny i pozostawienia go bez dalszego biegu jest również brak interesu prawnego we wniesieniu protestu wyborczego, co ma miejsce w sytuacji, gdy sformułowane w nim zarzuty mają charakter abstrakcyjny i hipotetyczny, odnosząc się do sytuacji, których protestujący osobiście nie doświadczył (por. postanowienie z dnia 18 lipca 2019 r., I NSW 39/19 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 lipca 2020 r., I NSW 84/20).

Biorąc pod uwagę powyższe, Sąd Najwyższy stwierdza, że we wniesionym w terminie proteście wyborczym wnoszący protest nie wskazał, do naruszenia których przepisów k.wyb. dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów mającego wpływ na wynik wyborów lub do jakiego przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wynik

wyborów, jej zdaniem doszło. Wnoszący protest nie wskazał nadto, że ewentualne naruszenie przepisów k.wyb. dotyczyło oddanego przez niego głosu, jak również nie określił, jaki miało ono wpływ na wynik wyborów.

Niezależnie od powyższego wyjaśnić jednak należy, że w zakresie pracy obwodowych komisji wyborczych decydujące znaczenie odgrywa czynnik ludzki i umiejętności organizacyjne osób zaangażowanych w proces wyborczy. Sąd Najwyższy zwraca przy tym uwagę, że obwodowe komisje wyborcze to organy wyborcze powoływane ad hoc przed wyborami spośród kandydatów zgłoszonych przez komitety uczestniczące w wyborach. Sąd Najwyższy ma również świadomość, że nie wszyscy członkowie w należyty sposób wykonują swoje obowiązki związane zarówno z udziałem w szkoleniach, zapoznaniem się z k.wyb. i wytycznymi Państwowej Komisji Wyborczej. Mając na uwadze powyższe nie można wykluczyć, że liczba wyborców głosujących na podstawie zaświadczenia o prawie do głosowania nie została wpisana do protokołu przez omyłkę. Sąd Najwyższy zauważa jednocześnie, że niewskazanie w protokole głosowania w obwodzie w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej przeprowadzonego w dniu 1 czerwca 2025 r. liczby wyborców, którzy głosowali na podstawie zaświadczenia o prawie do głosowania nie przesądza o tym, że głosy oddane przez wnoszącego protest nie zostały uwzględnione przy ustalaniu wyniku wyborów. Należy zauważyć, że wyborca po wypełnieniu karty do głosowania wrzucają osobiście do urny wyborczej. Po zakończeniu głosowania komisja wyjmuje wszystkie karty, które zostały do niej wrzucone. Nie ma przy tym możliwości zweryfikowania, która karta została wrzucona przez wyborcę głosującego na podstawie o zaświadczenie o prawie do głosowania.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy na podstawie art. 322 § 1 k.wyb. w zw. z art. 321 § 3 k.wyb. orzekł, jak w sentencji postanowienia.

Zdanie odrębne do uzasadnienia złożył SSN Oktawian Nawrot.

**Uzasadnienie zdania odrębnego SSN Oktawiana Nawrota
złożonego do UZASADNIENIA Sądu Najwyższego z 26 czerwca
2025 r.,
I NSW 9202/25**

1. Zgadzam się z rozstrzygnięciem Sądu Najwyższego, który postanowieniem z 27 czerwca 2025 r. pozostawił protest A. N. bez dalszego biegu, jednakże takie orzeczenie winno zapaść z innych przyczyn niż wskazane w uzasadnieniu.

2. W uzasadnieniu orzeczenia wskazano, że skarżąca w proteście zarzuciła naruszenie art. 513 Kodeksu karnego. Jednakże analiza treści protestu wskazuje, iż wnosząca protest zarzuciła w nim „prawdopodobne dopuszczenie się przestępstwa z art. 513 Kodeksu wyborczego”. Jednocześnie zauważyć należy, że zarzut dotyczący przestępstwa stypizowanego w art. 513 k.wyb. nie mieści się w możliwych podstawach protestu, albowiem zgodnie z art. 82 § 1 k.wyb., przeciwko ważności wyborów, ważności wyborów w okręgu lub wyborowi określonej osoby może być wniesiony protest z powodu: 1) dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów lub 2) naruszenia przepisów Kodeksu wyborczego dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów. Stosownie do powyższego jedynie przestępstwa przeciwko wyborom, określone w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mogą stanowić podstawę protestu wyborczego

3. Odnosnie do zarzutu dopuszczenia się przestępstwa z art. 248 pkt 1 k.k. wskazać należy, że czyn zabroniony stypizowany w tym przepisie polega na sporządzaniu listy kandydujących lub głosujących, z pominięciem uprawnionych lub wpisaniem nieuprawnionych w związku z wyborami do Sejmu, do Senatu, wyborem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, wyborami do Parlamentu Europejskiego, wyborami organów samorządu terytorialnego lub referendum.

Przyjmuje się, że jego istotą jest sfalszowanie list wyborczych poprzez nierzetelne sporządzanie list osób kandydujących lub głosujących. Skarżąca do protestu podniosła, że pod wymienionym przez nią adresem nie jest zameldowany W. K.. Okoliczność ta sama w sobie nie dowodzi jednak, że wskazana osoba była nieuprawniona do głosowania w obwodzie nr [...] w K., a zatem, że doszło do sporządzenia listy głosujących z pominięciem uprawnionych lub wpisaniem nieuprawnionych.

4. Z powyższych względów nie zgadzam się z uzasadnieniem postanowienia Sądu Najwyższego z 27 czerwca 2025 r. w sprawie I NSW 10386/25.

[r.g.]